

Talousarvion 2023 laadintaohjeet

Kaupunginhallitus 23.5.2022

Sisällysluettelo

1	Vuoden 2023 talousarvion laadintaohjeet	1
1.1	Taloudellinen tilanne	1
2	Vuoden 2023 talousarvion laadinta	1
2.1	Talousarviorakenne	1
2.2	Talousarvion sitovuustaso	1
2.3	Talousarvion kehys	1
2.4	Investoinnit	2
2.5	Rahoitus ja lainakannan kasvu	2
2.6	Taloussuunnitelmavuosien luvut	2
2.7	Sisäiset erät	2
2.8	Osallistuva budjetointi	2
3	Strategiset tavoitteet	3
3.1.1	Tiekartat 2032	4
3.1.2	Suunnitelmakauden tavoitteet	4
3.1.3	Sitovat vuositavoitteet	4
3.1.4	Mittarit	4
3.1.5	Riskit	4
4	Henkilöstösuunnittelu	5
4.1	Uudet tai muutettavat virat ja tehtävät sekä lakkautettavat virat	5
4.2	Palkkausmäärärahat ja sivukulut	5
4.3	Talous- ja henkilöstösuunnittelulomake	6
5	Talousarvio- ja henkilöstösuunnittelulomake	7
6	Konserniyhteisöt	7
7	Aikataulu	8
8	Yhteyshenkilöt	9

1 Vuoden 2023 talousarvion laadintaohjeet

Talousarvion laadintaohjetta noudatetaan vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023-2026 taloussuunnitelmaa tehtäessä. Ohje koskee kaupungin toimialoja ja toimielimiä. Tarkentavia operatiivisia ohjeita annetaan myöhemmin ja talousarvioaikataulua päivitetään tarvittaessa. Konserniyhteisöt ohjeistetaan erillisellä ohjeella kesäkuussa 2022.

Tässä ohjeessa annetaan talous-, henkilöstö- sekä strategisen suunnittelun ohjeet. Toimielinten tiedot talousarviota ja henkilöstösuunnitelmaa varten kerätään yhdellä lomakkeella. Toimielimet käsittelevät yhdistetyn talous- ja henkilöstösuunnitelman vuosille 2023-2026. Näin pyritään varmistamaan, että talous- ja henkilöstösuunnittelu ovat yhdenmukaisia. Talous- ja henkilöstösuunnitelma tulee käsitellä myös toimialan yhteistyöfoorumissa yhteistoimintalain mukaisesti.

1.1 Taloudellinen tilanne

Talousarviokehitys vahvistetaan myöhemmin, eikä sitä ole sisällytetty tähän tekniseen talousarvio-ohjeeseen.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

2 Vuoden 2023 talousarvion laadinta

2.1 Talousarviorakenne

Talousarvion laadinnassa ja sen rakenteessa noudatetaan Kuntaliiton julkaisemaa talousarviosuosittelusta Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma. Talousarviorakenne muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosaan budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden (mm. rakennukset, maa-alueet, kiinteät rakenteet ja laitteet sekä kalusto) hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

2.2 Talousarvion sitovuustaso

Käyttötalousosassa määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustaso kaupunginvaltuustoon nähden on ollut lautakunnan/kaupunginhallituksen toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet. Sitovuustasoa tarkastellaan talousarvion valmistelun aikana ja päätetään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Investointiosan sitovuustaso on talousarviossa määritelty hankeryhmä tai erikseen määritetyt hankkeet (mm. kärkihankkeet). Investoinniksi katsotaan yli 30 000 euron hankinnat, joita käytetään palvelutuotannossa useana tilikautena ja jotka kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi. Poikkeuksena pysyvien vastaavien sijoitukset sekä maa- ja vesialueet, joista ei kirjata poistoja. Tilapalvelujen rakennusinvestoinnit on jaettu yli 300 000 euron investointeihin ja pieninvestointeihin (30 000 – 300 000 euroa).

2.3 Talousarvion kehys

Kaupunginhallitus käsittelee talousarviokehysten ja toimielinakohtaisen jaon kesäkuussa.

2.4 Investoinnit

Uusinvestoinneilla tavoitellaan menoja vähennystä, tuottavuuden ja elinvoiman lisäämistä. Investointikehityksenä ja -pohjana käytetään investointien 10 v. suunnitelmaa. Investointisuunnitelma tarkentuu talousarvioprosessin edetessä.

Toimialojen tekemät investointiesitykset (nk. pieninvestoinnit) perusteluineen annetaan liitteenä nro 2 olevalla lomakkeella irtaimen omaisuuden, rakennusten sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta 10.6. mennessä. Lomakkeet tallennetaan Teamsin Talousarvio/Talousarvio 2023/Investointiesitykset -kansioon investoinnin nimellä. Esitetyistä investoinneista tehdään yhteenveto ja priorisointia tehdään talousarvioprosessin aikana.

Investointisuunnittelun yhteydessä tarkastellaan myös vaihtoehtoisten rahoitusmuotojen käyttöä esim. leasing-rahoitus. Merkittävimmistä talousarvioon sisältyvistä investoinneista esitetään talousarviokirjassa erillinen liite [Investointien talousarviolomake](#), joka tallennetaan Teamsiin [Investointien seuranta/Talousarvioseuranta/Talousarvio 2023](#) -kansioon investoinnin nimellä.

ICT-investoinnit on keskitetty tietohallintoon. Investointiesitykset tulee käsitellä ensin toimialojen johtoryhmissä, minkä jälkeen toimiala tallentaa hyväksytyn ICT-investointiesityksen Forms – lomakkeelle [ICT-investointiesitykset](#) viimeistään 10.6.2022. Investointiesitykset käsitellään digiryhmässä 17.6.2022. Digiryhmän käsittelyn jälkeen ICT-investoinnit esitellään konsernipalveluiden johtoryhmässä digiryhmän kommentoimana. Esitykset ICT-investointien kokonaisuudesta tehdään kaupungin johtoryhmässä konsernipalvelujen johtoryhmän esittämänä. Hyväksyntäkäsittelyn jälkeen tietohallinto informoi toimialoja investointipäätöksistä.

Suuruudeltaan ICT-investointi on vähintään 30 000 euroa/vuosi sisältäen mahdollisia kertalisenssi-, integraatio- ja käyttöoikeuskustannuksia sekä käyttöönottoon liittyvää projektityötä, joka ostetaan ulkopuoliselta toimittajalta tai asiantuntijalta. Hankinnan kohteeseen liittyvät koulutuskustannukset eivät sisälly investointiin, vaan ne on huomioitava toteuttavan yksikön käyttötalousmenoina, kuten myös hankinnan kohteen käyttö- ja ylläpitokustannukset (ml. jatkuvat lisenssikustannukset). Investoinnin jakautuessa useammalle vuodelle ilmoitetaan hankinnan kokonaiskustannusarvio eriteltynä toteutusvuosille (vuoden 2023 lisäksi vuodet 2024-2026).

2.5 Rahoitus ja lainakannan kasvu

Rahoitusosaan vaikuttavat suurimpina erinä toiminnan ja investointien nettorahavirtojen summat. Jos toimintakate kasvaa ja investointien määrä vähenee, rahoitustoiminnan rahan tarve pienenee samassa suhteessa. Toiminnan ja investointien rahoitustarve sekä lainakannan muutos tarkastellaan syksyllä talousarviovalmistelun yhteydessä.

2.6 Taloussuunnitelmavuosien luvut

Suunnitelmavuosien laadinnassa noudatetaan myöhemmin annettua kehystä. Suunnitelmavuodet esitetään vastaavasti kuin talousarviokirjan muut tiedot.

2.7 Sisäiset erät

Toimialojen väliset sisäiset erät vuodelle 2023 tallennetaan Teamsiin: Talousarvio/Talousarvio 2023/Sisäiset erät viimeistään 10.6.2022. Erät viedään keskitetysti taloussuunnitteluohjelmaan.

2.8 Osallistuva budjetointi

Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan siihen, miten kaupungin osallistuvaan budjetointiin varatut määrärahat käytetään.

Osallistuvan budjetoinnin toteuttamistavat ovat:

1 Tehtävä tai toimiala

- Toimialat osoittavat tietyn määrärahan tarkoitukseen
 - Toimialoja kannustetaan antamalla kehyksessä määrärahan lisäys ko. tarkoitukseen (esim. toimiala osoittaa 20 000 € -> kehylsisäys 20 000 € = 40 000 € panostus)
 - Euromäärä kaupunkitasolla hyväksytään talousarvion kehyskäsittelyn yhteydessä

2 Alue tai kaupunginosa

- Aluetoimikunnat 100 000 euroa/vuodessa (vastaava summa kuin aiemmin)

3 Hanke

- Määritellään vuosittain hankkeet, joihin osallistetaan asukkaat, esim. luontopolku, leikkipaikka, puisto
- Talousarviossa kerätään tiedot ym. hankkeista tai projekteista

4 Prosenttiosuus budjetista

- Ei oteta käyttöön Kouvolassa vielä

Toteutus tehdään mahdollisesti ns. osallisuusalustalla, jossa on äänestysmahdollisuus. Talousarvion yleisessä osassa kerrotaan kootusti osallistuvan budjetoinnin kohteet talousarviovuodelle.

Osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksessä raportoidaan talousarviovuoden osallistuvan budjetoinnin toteutuminen. Raportoinnissa on huomioitava, että osa on seurattavissa kirjanpidosta (esim. aluetoiminta) ja osa on raportoitava sanallisesti. Seurannan on oltava läpinäkyvää myös asukkaiden suuntaan. Laajempi osallisuusraportointi sisältyy hyvinvointisuunnitelmaan sekä hyvinvointikertomukseen.

Lisäksi kuntalaisten osallistumista ja vaikuttamista toteutetaan myös erilaisilla kuntalaisille tehtävillä kyselyillä sekä järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

3 Strategiset tavoitteet

Toimielimien sitovat vuositavoitteet johdetaan talousarvioon kaupunkistrategiasta.

Tavoitteiden asettaminen on osa strategista johtamista ja strategian toteuttamista, mikä kuuluu jokaiselle johtajalle oman vastualueen laajuudelta. Toimialajohtajalla on keskeinen rooli toimielinten vuositavoitteiden valmistelussa. Strateginen ajattelu ja johtaminen toteutuvat parhaiten, kun toimielimen vuositavoitteiden kokonaisuus luodaan yhdessä palvelujen johtajien kanssa ottaen huomioon tulevan vuoden käyttösuunnitelmat ja niihin suunnitellut toimenpiteet vuonna 2023. Käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä toimenpiteet kiinnitetään toimielimen sitoviin vuositavoitteisiin. Ohjeet ja videot sitovien tavoitteiden sekä käyttösuunnitelmien toimenpiteiden syöttöön ja toimielinotteisiin löytyvät Opiferuksen Tuki-kohdasta.

Kaupunkistrategian tulevaisuuskuva toteutuu strategiapäämäärien ja niitä toteuttavien tavoitteiden kautta. Opiferuksessa toimielinten vuositavoitteet jäsentyvät strategiatavoitteiden nojalla automaattisesti jompaankumpaan kasvuohjelmaan (Hyvinvointi- tai Elinvoimaohjelma). Tieto on jatkossa käytettävissä Opiferuksen kasvuohjelmien seurantaraporttien kautta. Käyttäjä voi tämän lisäksi merkitä luomansa tavoitteet muidenkin strategisten ohjelmien ja suunnitelmien raporteille rastittamalla sopivat valinnat. Kaupunkistrategia 2032 etenee päätöksentekoon ennen talousarvion hyväksyntää. Valmistelussa käytetään ajantasaisesti uusia päämääriä ja tavoitteita, jotka päivittyvät Opiferukseen käsittelyn edetessä.

3.1.1 Tiekartat 2032

Strategiapäämäärissä on kuvattu pitkän aikavälin tavoitteet, joiden toteutus jalkautuu toimialoille ja elinkeinoyhtiölle yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Päämäärien toteutus on suunnitelmallista ja varmistaa, että Kouvolan tulevaisuudenkuva toteutuu asukkaille, yrityksille kuin yhteisöille. Strategian 10 vuoden toteutussuunnitelmia tarkastellaan vuosittain kriittisesti. Tarkoitus on löytää toimialoille ja elinkeinoyhtiölle yhteisiä, poikkihallinnollisia ja vaikuttavuudeltaan strategisesti merkittäviä kokonaisuuksia.

Strategiakauden 2019-2030 toteutumatilanne päivitettiin tiekarttoihin keväällä 2021. Tämän jälkeen tiekarttaa on kaupungin johtotiimin johdolla yhdistelty vaikuttaviksi kokonaisuuksiksi. Sisältöjä on tarkennettu vuoden mittaan jatkuvasti mm. matkailun kehittämishankkeiden ja logistiikkakeskuksen kehittämistoimenpiteiden osalta. Kaupunkistrategian hyväksymisen jälkeen tiekartat päivitetään johtotiimin johdolla talousarviotyön yhteydessä. Tiekarttoihin taloussuunnittelukaudelle aikataulutetut toimenpiteet tulee sisällyttää talousarvioon ja –suunnitelmaan sekä käyttösuunnitelmiin. Näin taloussuunnittelukauden suunnitelmat ja pitkän aikavälin eteneminen kulkevat ‘yksi yhteen’.

3.1.2 Suunnitelmakauden tavoitteet

Suunnitelmakauden tavoitteet asetetaan talousarviokirjan strategiaosaan johtoryhmän esityksestä määrällisinä tavoitteina strategisille indikaattoreille. Indikaattorien suunnitelmakauden tavoitetaso suhteutetaan strategiakaudelle asetettuun tavoitetasoon.

3.1.3 Sitovat vuositavoitteet

Vuositavoitteet johdetaan kaupunkistrategian päämääristä ja tavoitteista. Talousarviokirjassa ne liitetään siihen strategiapäämäärään ja -tavoitteeseen, jota vuositavoite eniten edistää ja johon se eniten vaikuttaa. Vuositavoite on selkeästi määritelty, laadullisesti tai määrällisesti kuvattavissa oleva lopputulos. Tavoitetta ei pidä sekoittaa toimenpiteisiin. Tavoitteita kuvaa jonkin asian lisääntyminen ja parantuminen tai perfektimuodot (tehty, saavutettu, toteutunut). Näitä raportoidaan sanallisesti sekä tekemisen tilana (aloittamatta / työn alla / valmis), että mittarien tavoitearvoina, esimerkiksi toteumaprosentin avulla. Tavoitteita asetettaessa kirjataan niiden toteutusmahdollisuudet ja riskit. Suosituksena tavoitteiden vaatimat toimenpiteet ilmoitetaan palvelujen käyttösuunnitelmissa. Toimenpiteitä kuvaava verbimuoto on futuuri tai preesens (tehdään, tullaan tekemään). Talousarviotavoite, sen riskiarvio sekä tavoitteen seurantamittarit viedään Opiferus-ohjelmaan.

3.1.4 Mittarit

Tavoitteille asetetaan onnistumista kuvaavat mittarit, joka kuvaa tavoitteen toteutumista. Mikäli tavoitetta ei voi mitata, mittaria ei aseteta, sillä tavoitteiden tila raportoidaan joka tapauksessa (aloittamatta / työn alla / valmis). Toteutumisaste (%) on suositeltava, mikäli halutaan seurata toteutumista tavoitteen em. tilaa tarkemmin. Mittarin laskentatavan pitää olla määritelty ja laskettavissa joka vuosi samalla laskentatavalla. Mittarista tulee kyetä määrittelemään, mitä lasketaan, mistä tietojoukosta lasketaan ja millä laskukaavalla. Mittareille annetaan tavoite- ja lähtöarvo aikaleimaan sidottuna (vuosi/kk).

Opiferus-ohjelmaan on määritelty etukäteen mittareita, jotka ovat selattavissa. Tarkista mittaria tarvitessasi ensin, onko mittari jo olemassa. Esimerkiksi palautteiden määrä on sama asia kuin palautteet (kpl). Omia mittareita tai täydennyksiä voi ehdottaa strategiatimille, joka tarkistaa yllä mainitut mittarin perusvaatimukset. Uudet mittariehdotukset pyydetään ennen 1.7.2022 tai 11.8.2022 jälkeen.

3.1.5 Riskit

Riskeillä tarkoitetaan heikkouksia ja tapahtumia, jotka voivat vaarantaa toimintaa tai tavoitteiden saavuttamista. Riskinä voi olla myös hukattu mahdollisuus. Talousarviovuoden tavoitteiden toteutumista vaarantavat riskit tunnistetaan ja dokumentoidaan toimialojen talousarviolomakkeisiin.

4 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana tulee olla kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Suunnittelukaudella talouteen liittyy monia epävarmuustekijöitä, mikä pitää ottaa myös henkilöstösuunnittelussa huomioon. Lisäksi kunta-alan sopimusratkaisu tulee nostamaan henkilöstömenoja suunnittelukaudella selvästi tavanomaista enemmän.

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan. Henkilöstösuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, laadun ja kohdentumisen määrittely tulevaisuuden tarpeita varten. Henkilöstön määrällä tarkoitetaan henkilöstön lukumäärää ja laadulla henkilöstön osaamista, koulutusta, henkilöstö- tai ammattiryhmää, työsuhteen muotoa ja muita vastaavia asioita. Kohdentumisen suunnittelu on ennakointia sen osalta, kuinka paljon eri tehtävissä, toiminnoissa tai yksiköissä tarvitaan henkilöstöä ja miten tarve mahdollisesti muuttuu. Henkilöstösuunnittelun avulla on tarkoitus ennakoida ja ohjata toimintaa niin, että oikeat henkilöstöresurssit ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Henkilöstösuunnitelmalla luodaan pohjaa myös henkilöstön kehittämiseksi.

Kaupungin henkilöstömenojen tulee olla suunnittelukaudella kestäväällä perustalla. Henkilöstösuunnittelun tulee olla strategiasidonnaista siten, että kaupungilla on optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset. Myös työtehtävien sekä työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Käytettyjen varallaolajärjestelmien tulee olla toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia, ja niiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon varallaolosta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Tavoitteena on nykyistä parempi osaamisen ennakointi ja sen täysimääräinen hyödyntäminen. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen sekä sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen ovat myös keskeisiä keinoja vähentää henkilöstömenoja. Tämä edellyttää vaihtoehtoisten ratkaisujen hakemista pidentää työtä myös työkyvyn heikentyessä.

4.1 Uudet tai muutettavat virat ja tehtävät sekä lakkautettavat virat

Mikäli uutta osaamista tarvitaan, tulee se pyrkiä toteuttamaan ensisijaisesti virkojen ja tehtävien muutoksilla siten, että henkilöstön kokonaismäärä ei kasva. Uusia tai muutettavia virkoja ja tehtäviä koskevat esitykset vuodelle 2023 tulee tehdä omalla erillisellä lomakkeella ja määrärahojen on sisällyttävä talousarvioon annetun kehyksen puitteissa. Mikäli palkkausmääräraha poistetaan toimialan talousarvion valmisteluprosessissa, tulee myös esitys poistaa lomakkeesta. Kaikista toimialan esittämistä uusista tai muutettavista viroista/tehtävistä vuodelle 2023 laaditaan myös **tehtävänkuvauksilomakkeet sekä erilliset sanalliset perustelut**.

Avoimena olevat virat, joita ei aiota täyttää, tulee esittää lakkautettavaksi. Lakkautettavaksi esitettävät virat merkitään erilliseen lakkautettavat virat -lomakkeeseen.

Vakinaisen henkilöstön nykytila kuvataan henkilöstösuunnitelmassa päivämäärän 1.6.2022 mukaisena. Henkilöstöpalvelut toimittaa toimialoille erikseen pyydettäessä raportin toimialan henkilöstöstä 1.6.2022 talous- ja henkilöstösuunnittelun tueksi.

4.2 Palkkausmäärärahat ja sivukulut

Budjetointiohjelmassa palkkausmäärärahoja korotetaan 5,0 prosentilla kesäkuun 2022 palkkaustasosta. Poikkeuksellisen korkea korotusprosentti sisältää varautumisen vuosien 2022 ja 2023 yleiskorotuksiin ja palkkaohjelmiin.

Kuntaliiton ja Kevan tämänhetkiset ennusteet vuodelle 2023 ovat seuraavat: laskennallinen palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu (KuEL) 17,61 % (työnantajan osuus, joka sisältää

työkyvyttömyyseläkemaksun), laskennallinen opettajien eläkemaksu (VaEL) 17,87 % (työnantajan osuus, joka sisältää työkyvyttömyyseläkemaksun), kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksu 1,43 %, työttömyysvakuutusmaksu 2,05 % ja muut sotu-maksut 0,7 %. Palkkojen sivukuluprosentit ovat tässä vaiheessa alustavia ennusteita ja niitä tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin.

Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun vuonna 2023. Tasausmaksu budjetoidaan keskitetysti kustannuspaikkatasolla 10.6.2022 mennessä.

4.3 Talous- ja henkilöstösuunnitelmalomake

Henkilöstösuunnitelmaosio kattaa sekä laadullisen että määrällisen osion. Lomakkeen sisältö on seuraava:

Henkilöstön nykytilassa kuvataan vakinaisessa palveluksessa olevan viranhaltijoiden ja työntekijöiden nykytila, ei vakanssien. Lukumääriin lasketaan kaikki 1.6.2022 päätoimisessa kokoaikaisessa tai osa-aikaisessa virka-/työsuhteessa olevat henkilöt, mutta ei kuitenkaan sivutoimisia työntekijöitä. Henkilöstö jaotellaan esihenkilöihin ja muuhun henkilöstöön. Esihenkilöihin lasketaan mukaan ainoastaan esihenkilötehtävissä toimivat. Päällikkö-nimikkeellä olevat asiantuntijat, jotka eivät ole esihenkilöitä, lasketaan muuhun henkilöstöön. Eläke-/muu poistuma ilmoitetaan plus-merkkisenä, jotta laskukaavat toimivat oikein. Tarkoituksena on tarkastella, kuinka paljon nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä on käytettävissä suunnitelmakauden lopussa.

Suunnittelukaudella toiminnassa tapahtuvien oleellisten muutosten ja kehittämiskohteiden vaikutukset henkilöstötarpeeseen ja -rakenteeseen -kohtaan kirjataan, millaisia haasteita henkilöstösuunnitteluun kohdistuu tulevaisuudessa.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella -kohdassa tunnistetaan ja kirjataan strategisten painopisteiden ja toiminnallisten muutosten perusteella osaamis- ja henkilöstötarve eli millaista osaamista tarvitaan suunnittelukaudella. Lisäksi suunnitellaan, millä toimenpiteillä kyseistä osaamista lisätään. Osaamistarpeiden osalta on tärkeää nostaa esille ne keskeiset osaamiset, joita tulee kehittää suunnittelukaudella.

Talousarviovuodelle 2023 esitettävät uudet sekä muutettavat virat ja tehtävät -kohtaan merkitään, mitä uusia virkoja ja tehtäviä taikka niiden muutoksia talousarviovuodelle esitetään. Palkkausmäärärahojen tulee sisältyä talousarvioon. Lisäksi laaditaan erillinen liitelomake uusista sekä muutettavista viroista ja tehtävistä sekä esitetään erilliset kirjalliset perustelut uusien tai muutettavien virkojen/tehtävien merkityksestä palvelutuotannolle.

Poistuva osaaminen -kohdassa arvioidaan, mitä osaamista poistuu (esim. eläköitymisen myötä) sekä mitä virkoja ja tehtäviä ei enää jatkossa täytetä. Lisäksi arvioidaan, mitä muuta sellaista osaamista tällä hetkellä on, jota ei enää jatkossa tarvita. Esitykset lakkautettavista viroista tulee merkitä myös lakkautettavat virat -lomakkeeseen.

Muut kehittämistoimenpiteet henkilöstöresurssien ja osaamisen varmistamiseksi -kohdassa esitetään rekrytointisuunnitelmat tarvittavan osaamisen saamiseksi sekä kuvataan esimerkiksi sisäiset tehtäväjärjestelyt, uudelleensijoitukset, johtamisen ja esihenkilötyön kehittäminen sekä työhyvinvointia edistävät toimenpiteet, joilla turvataan riittävät henkilöstöresurssit ja osaaminen sekä varaudutaan tuleviin muutoksiin.

Määrällinen henkilöstösuunnitelma -kohtaan eli arvioon tarvittavan henkilöstön määrästä henkilötöyvuosina (htv) merkitään henkilöstön määrä henkilötöyvuosina (brutto).

Henkilötöyvuosilaskennassa koko vuoden kokoaikatyössä oleva henkilö on yksi henkilötöyvuosi (1 htv). Koko vuoden osa-aikatyössä (työaika 50 % täydestä työajasta) on puoli henkilötöyvuotta (0,5 htv). Mikäli henkilö palkataan kesken vuoden esim. 1.8.2023 alkaen koko loppuvuodeksi kokoaikaiseen palvelussuhteeseen, muodostuu hänen työpanoksestaan 0,42 htv.

5 Talousarvio- ja henkilöstösuunnittelulomake

Liitteenä nro 1 oleva talousarvio- ja henkilöstösuunnittelulomake täytetään lautakunnittain/toimielimittäin ja tallennetaan aikataulun mukaisesti Teams/Talousarvio/Talousarvio 2023 toimialakohtaisiin kansioihin.

- Toiminnan kuvaus: kuvataan toiminnot sekä perustehtävä
- Oleelliset muutokset ja kehittämiskohteet suunnittelukaudella 2023-2026: sanallinen selvitys asiasta
- Riskianalyysi: kuvataan kaupunkitason riskeihin perustuen toimialan keskeisimmät riskit ja niihin varautuminen
- Toiminnalliset tavoitteet: vuositavoitteiden taulukko tuotetaan Opiferuksesta
- Talous: taulukko tuotetaan taloussuunnitteluohjelmasta
- Henkilöresurssit: tuotetaan henkilöstöosion taulukosta määrällinen henkilöstösuunnitelma
- Toiminnan volyymi: esitetään toiminnan merkittävimmät tunnusluvut
- Henkilöstösuunnitteluosa edellä mainitun ohjeen mukaisesti

6 Konserniyhteisöt

Omistajaohjaus ohjeistaa konserniyhteisöt erillisellä ohjeella kesäkuussa 2022.

7 Aikataulu

2022	Käsittely/vastuu	Tehtävä
Toukokuu	Talous	Kehyksen valmistelu
23.5.	Kaupunginhallitus	Laadintaohjeet
6.6.	Kaupunginhallitus	Talousarviokehys
10.6.	Henkilöstöpalvelut	Tasausmaksun jakaminen toimialoille
10.6.	Toimialat	Sisäiset erät valmiit
10.6.	Henkilöstöpalvelut	Henkilötason palkkalistojen toimittaminen talousyksikköön
10.6.	Talous	Poistoarviot talousarvioon
10.6.	Toimialat	ICT-investointiesitykset tallennettu
30.6.	Toimialat	Investointiesitykset valmiit (muut kuin ICT)
Kesäkuu	Omistajaohjaus	Konserniyhteisöjen ohjeistus
Kesä-elokuu	Toimialat	Riskien päivittäminen
Kesä-elokuu	Toimialat	Talousarviovuoden 2023 tavoitteet ja näitä koskevat riskit ja mittarit
Syyskuu	Omistajaohjaus	Vuoden 2023 tavoitekeskustelut tytäryhteisöjen kanssa
syyskuun alku	Toimialat	Sisäinen talousarvioseminaari
Vko 39-42	Lautakunnat	Talous- ja henkilöstösuunnitelmien käsittely
30.9.	Tytäryhteisöt	Tietojen toimittaminen omistajaohjaukselle
Vko 40	Talous	Talousarvioesitysten yhteenveto
12.10.	Kaupunginvaltuusto	Talousarvioseminaari
14.10.	Kaupunginjohtaja	Kj:n muutokset talousarvioesitykseen
17.10.	Jory	Talousarvio ja -suunnitelma
24.10.	Talous	Talousarviokirja valmis
30.10.-1.11.	Kaupunginhallitus	Talousarvion ja -suunnitelman 1. käsittely
1.11.	Kaupunginvaltuusto + media	Talousarvion julkistus ja esittely
Vko 44-45	Lautakunnat	Lautakuntien talousarvioiden 2. käsittely tarvittaessa
7.11.	Kaupunginhallitus	Veroprosentit
14.11.	Kaupunginvaltuusto	Veroprosentit
28.11.	Kaupunginhallitus	Talousarvion ja -suunnitelman 2. käsittely, henkilöstösuunnitelma
12.12.	Kaupunginvaltuusto	Talous- ja henkilöstösuunnitelmien hyväksyminen
19.12.	Kaupunginhallitus	Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet
Tammikuu	Toimialat	Käyttösuunnitelmien laatiminen
Tammi-helmikuu	Toimielimet	Käyttösuunnitelmien hyväksyminen

8 Yhteyshenkilöt

Talous

Talousjohtaja Hellevi Kunnas

Laskentapäällikkö Katri Kemppi

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstöjohtaja Päivi Karhu

Henkilöstösuunnittelupäällikkö Annamaija Saarela

Toiminnalliset tavoitteet

Kehittämispäällikkö Katariina Valtonen

Konsernin riskienhallinta, toimialan riskien arviointi

Hallintojohtaja Katja Tommiska

Turvallisuuspäällikkö Johanna Franzen

Konserniyhteisöt

Kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva